

KORKEASAAREN ELÄINTARHA

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2015

18.1.2016

I ELÄINTARHAN JOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2015	3
II KORKEASAARI PÄHKINÄNKUORESSA.....	4
III ELÄIMET JA SUOJELUTYÖ	8
VI ASIAKASPALVELU, TAPAHTUMAT JA KÄVIJÄT	10
VII RAKENTAMINEN JA YMPÄRISTÖ.....	13
IV HENKILÖSTÖ	13
VIII TALOUSTILANNE JA TUNNUSLUVUT	15

18.1.2016

I ELÄINTARHAN JOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2015

Vuosi 2015 oli Korkeasaaren eläintarhan 126. toimintavuosi. Kävijämäärä kasvoi edellisvuosiin nähden ja oli yli 520 000. Korkeasaaripäivänä saarella vieraili ennätyselliset 17 000 vierailijaa. Vuoden uutuksia olivat tarhapolut, jotka tavoittivat suuren määrän kävijöitä ja saivat paljon kiitosta. Vuoden aikana järjestettiin myös paljon tapahtumallisia teemapäiviä.

Vuoden aikana päivitettiin Korkeasaaren strategia. Perustehtävä on ennallaan eli Korkeasaari on uhanalaisten eläinten ja luonnon monimuotoisuuden suojelija. Korkeasaaren tavoitteena on olla eläinten saari keskellä kaupunkia, jonka kävijäjoukko kasvaa ja laajenee.

Merkittäviä eläintapahtumia vuonna 2015 olivat hirven palaaminen lajistoon ja erittäin uhanalaisen amurinleopardin poikasen syntymä. Villieläinsairaalaan toimitettiin hoitoon n. 950 luonnonvaraista eläintä, joista lähes 30 % saatiin palautettua takaisin luontoon. Harvalukuisimmista potilaista mainittakoon pääkaupunkiseudulta tullut liito-oravan poikanen, joka onnistuttiin menestyksellisesti adoptoimaan uuteen liito-oravapoikueeseen Varsinais-Suomessa.

Ympäristökasvatuksen vuositeema oli tänä vuonna ilmastonmuutos, osana Euroopan eläintarhayhdistyksen EAZA:n Pole to Pole –kampanjaa. Luontokoulu toimi edelleen väliaikaisissa tiloissa, mikä rajoitti toimintamahdollisuuksia. Puutarhurintuvan peruskorjaus luontokouluksi valmistui vuoden lopussa, mutta tiloja ei vielä saatu käyttöön. Omien tilojen puutteesta huolimatta toimintaa järjestettiin suurelle joukolle lapsia ja nuoria luontokoulupäivissä ja muissa tapahtumissa. Syksyllä Korkeasaarella aloitti toimintansa maan villein kerho oli varhaiskasvatusturvaston kerho alle kouluikäisille.

Vuoden aikana panostettiin erityisesti työhyvinvoinnin parantamiseen mm. järjestämällä tyhyypäiviä ja työyhteisövalmennusta ja parantamalla sisäistä tiedotusta sekä avoimuutta. Loppuvuonna uusittiin henkilöstökysely ja näyttää siltä, että suunta on muuttunut kohti parempaa työyhteisöä. Sairauspoissaolot olivat kuitenkin edelleen erittäin korkealla tasolla.

Sanna Hellström
Eläintarhan johtaja

18.1.2016

II KORKEASAARI PÄHKINÄNKUORESSA

Pinta-ala:	24 hehtaaria
Henkilöstön määrä:	73 vakanssia
Eläinmäärä:	n. 155 lajia, n. 2000 eläinyksilöä
Kävijämäärä:	vuosittain noin 500 000 kävijää
Aukioloajat:	kesällä klo 10–20, talvella klo 10–16
Erityistä:	Korkeasaaren eläintarhan yhteydessä sijaitsevassa Palosaaren villieläinsairaalassa hoidetaan vuosittain noin 1 000 loukkaantunutta luonnonvaraista eläintä.

Korkeasaaren eläintarha on Euroopan (EAZA) ja maailman (WAZA) eläintarha- ja akvaariojärjestön jäsen.

Eläintarhatoiminta on lailla säädeltyä: eläintarhoja koskevat sekä eläinsuojelulaki (247/1996) että eläintarha-asetus (2/EEO/2003). Eläinsuojelulain nojalla eläintarhatoiminnan harjoittamista varten on haettava lupaa aluehallintovirastolta. Lisäksi eläinsuojelulain mukaisesti eläintarhan tulee osaltaan edistää luonnonvaraisen eläimistön suojelua ja biologisen monimuotoisuuden säilymistä. Tässä tarkoituksessa eläintarhan tulee antaa yleisölle tietoa näytteillä pidettävistä lajeista ja niiden luonnollisista elinolosuhteista. Eläintarhan tulee lain nojalla lisäksi osallistua: 1) eläinlajien suojelua edistävään tutkimukseen; 2) eläinlajien suojelutaitoihin liittyvään koulutukseen; 3) lajien suojeluun liittyvään tietojen vaihtoon; tai 4) milloin se on tarkoituksenmukaista, eläinlajien vankeudessa kasvattamiseen, kannan uudelleen istuttamiseen tai lajien luontoon palauttamiseen. Eläintarha-asetuksella asetetaan eläintarhoille runsaasti vaatimuksia esimerkiksi eläinten pito-olosuhteiden suhteen.

Korkeasaaren eläintarha kuuluu Helsingin kaupungin sivistys- ja henkilöstötointa johtavan apulaiskaupunginjohtajan rooteliin, ja eläintarhaa johtaa eläintarhan johtokunta.

Eläintarhan johtokunnan kokoonpano 2015:

Pj Anja Malm, Vihreät (Anni Sinnemäki 14.1. asti)	Silja Uusikangas, Vihreät
Vpj Vesa Hack, Kok.	Paula Kokkonen, Kok.
Kirsi Sharma, kok (Annemari Rautio, 21.10. asti)	Joonas Turunen, Kok.
Jani Luoto, Kok.	Marjutta Palmroth, Kok.
Simo Ahonen, Vihreät	Martti Form, Vihreät
Marko Ronkainen, Vihreät	Mervi Sallinen, Vihreät

18.1.2016

Henna Laakkonen, SDP	Jaakko Ojanne, SDP
Milla Pyykkönen, Vas.	Jari Hildén, Vas.
Timo Elo, PS	Raimo Mattsson, PS

Kaupunginhallituksen edustaja Mika Raatikainen, PS ja varaedustaja Nina Huru, PS.

Vuoden 2015 elokuussa eläintarhan johtokunta vieraili Berliinin eläintarhassa ja Tier Park eläintarhassa.

18.1.2016

Korkeasaaren strategia

Eläinten saari keskellä kaupunkia

Korkeasaari on:

Uhanalaisten eläinten ja luonnon monimuotoisuuden suojelija

- Meillä on yhä enemmän suojelua tarvitsevia lajeja
- Osallistumme suojelutyöhön luonnossa
- Vaikutamme ihmisten ympäristömyönteiseen käyttäytymiseen luontokoulutoiminnalla, aktiivisella viestinnällä ja kertomalla vierailijoille suojelutyöstä

Houkutteleva ja eläinvoimainen osa hauskaa Helsinkiä

- Vahvuutemme ovat elävät eläimet ja merellinen ympäristö
- Haluamme olla Helsingin ylpeys
- Kasvavassa vierailijajoukossa on kaikenikäisiä kävijöitä ympäri vuoden

Osaavan ja hyvinvoivan henkilökunnan työpaikka

- Meillä on alamme parhaat asiantuntijat
- Tavoitteenamme on olla kaupungin paras työpaikka

Toimintaamme ohjaavat arvot:

Eläinten hyvinvointi

Eläinten hyvinvointi on toiminnan eettinen perusta. Emme ainoastaan turvaa eläinten perustarpeita ja ehkäise negatiivisia kokemuksia (nälkä, kipu, kylmä, kuuma, stressi), vaan aktiivisesti edistämme positiivisia kokemuksia - ”Elämisen arvoinen elämä”

Asiakslähtöisyys

Kaikki työntekijämme ovat asiakaspalvelutehtävissä. Mahdollisuutemme on tuottaa iloa, oppia ja elämyksiä. Asiakslähtöisyys tarkoittaa uteliasta suhtautumista ympäristöön ja sieltä saatuun palautteeseen ja ideoihin.

Ekologisuus

Teemme työtä ympäristön suojelun puolesta ja pyrimme vaikuttamaan asiakkaiden ympäristömyönteisyyden herättämiseksi ja kasvattamiseksi. Toimimme itse kuten opetamme.

Avoimuus

Viestitämme toiminnastamme avoimesti sekä Korkeasaaren sisällä että laajasti yleisölle. Kaiken toimintamme voi kertoa julkisesti.

Oikeudenmukaisuus

Kohtelemme kaikkia vierailijoita ja työntekijöitä yhdenvertaisesti.

Taloudellisuus

Etsimme uudenlaisia tapoja toimia tehokkaasti ja käytämme resursseja vastuullisesti ja pitkäjänteisesti.

18.1.2016

Korkeasaaren historiaa

Korkeasaaren eläintarha on yksi Euroopan vanhimmista moderneista eläintarhoista: Korkeasaaren eläintarha perustettiin jo vuonna 1889. Saaren puistoon oli kuitenkin sijoitettu eläimiä jo ennen varsinaisen eläintarhan perustamista: saarta vuodesta 1883 lähtien hallinnoinut Helsingin Anniskeluyhtiö oli kunnostanut saarta rakentamalla uusia rakennuksia ja vuonna 1884 valmistuneen Ravintola Pukin edustalla oli kaksi haukkaa häkkeineen. Ensimmäiset karhut saapuivat vuonna 1888 ja orvot jääkarhunpennut vuonna 1890. Kun eläintarha päätettiin perustaa juuri Korkeasaareen vuonna 1889, uusia eläimiä saatiin runsaasti lahjoituksina: saareen saatiin alkuvuosina muun muassa metsäpeuroja, kulta- ja hopeafasaaneja sekä kaksikyyttäriäinen kameli.

Eläintarha siirtyi Helsingin kaupungin omistukseen Helsingin alkoholiliikkeeltä vuonna 1920 – syynä oli edellisenä vuonna 1919 voimaan tullut kieltolaki, joka rajoitti alkoholin myyntiä. Ensimmäinen maailmansota oli riepotellut tietenkin myös eläintarhaa, ja rehupulan vuoksi uusia eläinlajeja ei voitu hankkia ennen 1930-lukua. Pian tämän jälkeen alkanut toinen maailmansota keskeytti jälleen eläintarhatoiminnan. Eläintarhan toiminta pääsi oikeastaan kasvamaan ja käynnistymään toden teolla vasta jälleenrakennuskaudella: eläimiä pystyttiin tuomaan ulkomailta, ruokapula helpotti, omat eläimet lisääntyivät ja säännöllinen lauttaliikenne aloitettiin vuonna 1949. Myös uusia rakennuksia voitiin rakentaa: karhulinna valmistui vuonna 1952, apinatalo vuonna 1956 ja kissalaakson ensimmäiset aitaukset vuonna 1964. Vuoteen 1989 saakka Korkeasaaren eläintarha oli osa Helsingin kaupungin liikuntavirastoa, mutta tuolloin Korkeasaaresta muodostettiin itsenäinen virasto.

126-vuotisen historiansa aikana Korkeasaaren eläintarha on muuntunut kansan huvittelu- ja retkipuistosta eläintarhaksi, jonka tehtävänä uhanalaisten eläinten ja luonnon monimuotoisuuden suojeleminen. Matkan varrella sekä tehtävät, asenteet että suhde eläimiin ovat muuttuneet: käsitykset eläinten hyvinvoinnista, monimuotoisuuden ylläpitämisestä, yleisön suhteesta eläimiin ja eläinten tarvitsemista resursseista ovat muuttuneet merkittävästi. Korkeasaaren eläintarha on osallistunut kansainväliseen yhteistyöhön useiden uhanalaisten eläinten suojelemissä hankkeissa sekä tarhassa kasvatettujen eläinten luontoonpalautushankkeissa: Korkeasaaren eläintarhasta on viety muun muassa alppikauriita Itävallan Alpeille, visenttejä Venäjälle, ilveksiä Puolaan, mongolian villihevosia Mongoliaan, partakorppikotkia Ranskan Alpeille sekä tunturipöllöjä ja maakotkia sopiville elinpaikoille Suomessa.

Villieläinsairaalan toiminta Palosaareissa alkoi vuonna 2006. Luonnonvaraisia eläimiä on Korkeasaareissa hoidettu kuitenkin jo pidemmän aikaa, aina 1970-luvulta lähtien.

18.1.2016

III ELÄIMET JA SUOJELUTYÖ

Korkeasaaren eläinlajit ja kansainvälinen lajijhteistyö

Eläintenhoitoyksikkö selvitti Korkeasaaren uhanalaisten lajien osuutta nykyisessä lajistossa. Eläintarhassa on noin 150 lajia, joista reilu kolmannes on uhanalaisia. Valtaosa ei-uhanalaisista lajeista on Euroopan eläintarhaliiton (EAZA) suosittelimia lajeja. Tällaisten lajien tarhaaminen on varautumista lajien uhanalaistumiseen tai mahdollistaa eläintarhojen elävän eläinkannan elinvoimaisuuden säilyttämiseen. Lajistosuunnittelussa pyritään suosimaan suojelutarpeessa olevia lajeja aina kun se on mahdollista.

Korkeasaari kuuluu EAZA:an ja tekee tiivistä yhteistyötä eläintarha-alan ammattilaisten kanssa myös maailmanlaajuisesti. Pohjoismaiden eläintarhojen eläinlääkärit kokoontuivat tammikuussa Korkeasaarella jakamaan uusinta eläintarhaeläinlääketieteen tietoa. Korkeasaari esitteli EAZA:n vuosikokouksessa, miten eläintarhat voivat osallistua haitallisen vieraslajin, espanjansiruetana, leviämisen torjuntaan. Eläintarhan edustajat ovat jatkaneet toimintaansa lukuisissa lajistokomiteoissa. Korkeasaaren eläinlääkäri kutsuttiin metsäpeurojen suojeluohjelman eläinlääketieteelliseksi neuvonantajaksi.

Korkeasaaren edustajat osallistuivat EAZA:n eläintarhajohtajien kokoukseen (Zürich, Sveitsi) ja vuosikokoukseen (Wrocklaw, Puola) sekä WAZA:n vuosikokoukseen (Al Ain, Yhdistyneet arabiemiirikunnat).

Vuoden 2015 aikana Korkeasaari on osallistunut useisiin kansainvälisiin tutkimushankkeisiin keräämällä näytteitä eri eläinlajeista, kuten lähettänyt verinäytteitä uhanalaisen kierteissarviuohen geneettiseen tutkimukseen USA:han. Lisäksi tietoa on koottu eläintarhan käytännön eläintenhoitotyöstä kuten amurinleopardien ja milujen hoidosta.

Merkittäviä eläintapahtumia vuonna 2015 olivat hirven palaaminen lajistoon ja asiakkaille avatut tarhapolut kenguru- ja vikunjatarhoihin. Palosaarella karanteenissa olleet kaksi aasianleijonanaarasta siirrettiin keväällä 2015 tanskalaiseen eläintarhaan osaksi lisääntyvää leijonalaumaan. Eläintarha jatkoi suojelutyön tukemista pikkupandojen ja manulien elinalueilla. Myös Amurin kissapetojen ja lumileopardien suojelutyön tukemista jatkettiin edellisvuosien tapaan.

Eläintarhassa lisääntyi menestyksekkäästi uhanalaisia tai harvinaisia lajeja kuten amurinleopardi, markhor, metsäpeura ja milu. Korkeasaarella syntyneitä eläimiä (mm. lumileopardi, pikkumarmosetti, valkopääsaki ja kuningasmerikotka) vietiin muihin eläintarhoihin. Vuoden aikana lajistosta poistui alppivuohi, ilves, liro, lyhytkorvakuonokas, mehiläishaukka ja laulujoutsen.

18.1.2016

Korkeasaaren Villieläinsairaala

Korkeasaaren kupeessa sijaitsevassa Palosaarella toimii Villieläinsairaala, jonka toiminnan tarkoituksena on auttaa vahingoittuneita tai orvoiksi jääneitä luonnonvaraisia eläimiä. Villieläinsairaala myös tiedottaa ja valistaa ajankohtaisissa luonnonvaraisia eläimiä koskevissa asioissa. Vuoden 2015 aikana sairaala vastaanotti n.950 loukkaantunutta eläintä, joista lähes 30 % kuntoutui niin hyvin että ne saatiin palautettua luontoon. Potilaista n. 44% oli nisäkkäitä ja 56% lintuja. Potilaista oli oravia (131 yksilöä) ja siilejä (182 yksilöä). Lisäksi hoidossa oli mm lokkeja, erilaisia vesilintuja ja useita lajeja ns. pikkulintuja. Harvinaisempiakin potilaita kävi hoidossa kuten harmaahylkeitä, kaksi liito-oravaa, pikku- ja kimolepakot, isolepinkäinen, kapustarinta, kehrääjä, ruisräkkiä, ja nokkavarpusia.

Villieläinsairaala tarjosi talvehtimismahdollisuuden parille kymmenelle siilille. Valkohäntäkauriin vasa siirtyi villieläinsairaalaan asumaan Ranuan eläintarhaan.

Villieläinsairaala on rakennettu niin, että rakennusta voi käyttää myös eläintarhan eläinten evakkopaikkana remontti- tai sairastapauksissa ja eläintarhaan tuotavien eläinten karanteenitiloina. Vuodesta 2014 tiloissa karanteenissa olleet kaksi aasianleijonanaarasta siirtyivät pois Korkeasaaresta keväällä 2015.

Korkeasaaren eläintarhan toimintavastuut öljyonnettomuuden sattuessa määriteltiin kansainväliseen Balex-öljyntorjuntaharjoituksen yhteydessä vuonna 2012. Vuodesta 2014 lähtien Korkeasaaren eläinlääkäri on toiminut öljyonnettomuuksien osalta WWF:n vastuueläinlääkärinä. Vastuutehtävän toimet liittyvät öljyonnettomuuksiin varautumiseen, kuten koulutukset ja harjoitukset, tapahtuvat yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen ja Helsingin kaupungin Pelastuslaitoksen kanssa. Myös Korkeasaaren Villieläinsairaala ja eläintenhoitoyksikön työntekijät voidaan tulevaisuudessa asettaa pelastustoimien osaksi.

18.1.2016

VI ASIAKASPALVELU, TAPAHTUMAT JA KÄVIJÄT

Asiakkaat ja asiakaskokemus

Taloustutkimuksen suomalaisia vapaa-ajan kohteita koskevassa yleisötutkimuksessa Korkeasaari sijoittui tunnettuudeltaan toiselle ja yleisarvosanaltaan kuudennelle sijalle. Parhaan arvionsa Korkeasaari saa alalle tyypillisesti koko perheelle sopivuudesta, jossa se sijoittuu koko toimialan ykköseksi. Myös halu tulla uusintavierailulle on Korkeasaarella suurempi kuin muissa vapaa-ajankohteissa. Uuden mittarin, NSI:n (Nettosuositteluindeksi) perusteella Korkeasaari sai toiseksi parhaat pisteet.

Korkeasaaren vuoden kävijämäärä oli kuluvan vuosikymmenen korkein, 523 602. Kesäkausi (touko-elokuu) oli erityisen vilkas ja loppuvuosi (loka- ja joulukuu) kasvoi edellisvuoteen nähden. Edellisten toimintakausien tapaan, aktiivisella viestinnällä ja näkyvyydellä on mahdollista kasvattaa ns. matalasesongin asiakasmääriä.

Kesän yleisöohjelmassa panostettiin erityisesti asiakaskohtaisiin. Kesäohjelma rakentui päivittäin toteutuvasta vakio-ohjelmasta sekä vaihtuvista pop up – osioista. Vakio-ohjelma muodostui aikataulutetuista, juonnetuista ruokunnoista. Kesän 2015 uutuuksia, tarhapolut, ohjasivat kävijät opastetusti kengurutarhan sekä vikunja- ja maratarhan läpi ja itsenäisesti kilpikonatarhan läpi. Pop up –ohjelmaa, kuten ötökkävartteja, miniopastuksia, kasvomaalausta toteutettiin spontaanisti kysynnän ja resurssien mukaisesti. Juonnetuilla eläinpisteillä tavoitettiin henkilökohtaisesti kesä-elokuun aikana lähes 32 000 ja tarhapoluilla noin 50 000 asiakasta, mikä vastaa yhteensä 25 % ajanjakson kokonaisasiakasmäärästä.

Korkeasaari järjesti oman opaskoulutuksen, josta valmistui noin 50 uutta opasta. Samalla koulutettiin aktiivisia vapaaehtoisia, jotka osallistuivat asiakkaiden opastamiseen ja neuvontaan Korkeasaaren kesäilloissa.

Asiakaslähtöisemmän arjen eteen ”Asiakas on ystävä” –projekti sai jatkoa Puhejudo-asiakaspalvelukoulutuksesta, johon osallistui valtaosa Korkeasaaren työntekijöistä.

Korkeasaari tiivistä yhteistyötä varhaiskasvatusviraston, nuorisoasiainkeskuksen sekä sosiaali- ja terveystieteiden kanssa. Varhaiskasvatusvirasto käynnisti maan ”villeimmäksi” kerhoksi kutsumansa leikkitoiminnan kerhon syyskuun alussa Korkeasaarella. Maksuton kerho on tarkoitettu kotihoidossa oleville 2–5-vuotiaille lapsille. NK:n nuorisotoimintaryhmät sekä soten vastaanottokeskukset hyödynsivät Korkeasaaren ympäristöä omassa toiminnassaan.

18.1.2016

Vuoden 2015 aikana toteutettiin ravintolatilojen vuokrauksen kilpailutus, jonka voitti Marcante Oy. Vuoden 2016 alusta Korkeasaaren eläintarhassa toimiva ravintoloitsija vaihtuu ja lisäksi matkamuistomyymälät otetaan viraston omaan haltuun.

Vesiliikennereitin kilpailutuksen voittanut Suomen Saaristokuljetus Oy hoiti liikennöinnin kesällä 2015, mutta irtisanoi sopimuksen lokakuussa. Vesiliikenteen kilpailutus käynnistettiin marraskuussa 2015.

Teemat ja tapahtumat

Vuositeemana oli ilmastonmuutos, osana Euroopan eläintarhayhdistyksen EAZA:n Pole to Pole -kampanjaa. Vuoden suurimmat yleisötapahtumat olivat koko perheen Pääsiäissaari maaliskuussa, Art Meets Sand – hiekanveistotapahtuma kesäkuussa ja Kissojen Yöt syyskuussa. Korkeasaaripäivänä eläintarhaan saapui ennätysmäärä kävijöitä, 17 050. Tapahtumien lisäksi järjestettiin toista kymmentä ohjelmallista teemapäivää (mm. pikkupandapäivä, kansainvälinen tiikeripäivä, apinapäivä, käärmeapäivä, Suomen luonnon päivä jne) sekä lomakausien erikoisohjelmaa (mm. talviloma, syysloma, Halloween, jouluku).

Yritys- ja ryhmämyynti jatkoi kasvuaan, vuoden aikana yhteistyössä ravintoloiden kanssa palveltiin noin 250 yritysasiakasryhmää. Korkeasaari oli vuoden aikana tapahtuma-areenana myös asiakkaiden järjestämille omille tapahtumille, joista suurimpina mainittakoon Fazerin Korkeasaaripäivä, VVOn asukastilaisuus ja kaksi partiolaistapahtumaa.

Vanhat karhulinnat muuntuivat toistamiseen kokeellisen taiteen näyttämöiksi, kun Grey Cube Galleriat avautuivat tiloihin kesäkaudeksi 2015. Tilojen uusiokäyttö on osa Maaseudun Sivistryöryhmän valtakunnallista Paikan tuntu –hanketta.

Toukokuussa Tammi julkaisi Päivä Korkeasaareissa –kirjan, jonka suunnittelussa Korkeasaari oli tiiviisti mukana.

Markkinointiviestintä ja tiedotus

Korkeasaari oli näkyvästi esillä mediassa. Tilastojen valossa vuosi 2015 oli juhlavuotta 2014 maltillisempi; mediaosumien määrä väheni edellisvuodesta 17 % (verkko-osumia 1113 kpl, printtiosumia 974 kpl, tv-osumia 26 kpl). Vuoteen 2013 verrattuna vuosi 2015 oli kuitenkin 9 % vilkkaampi. Mediatiedotteissa tavoiteltiin määrän (33 kpl) sijasta laatua ja ajankohtaisia pikku-uutisia levitettiin aktiivisemmin omien verkkomedioiden kautta. Mediat ottivat omine juttuideoineen yhteyttä Korkeasaareen noin 140 kertaa; suurin osa näistä haastatteli juttuunsa asiantuntijaa ja osa tarvitsi ohjausta omatoimisiin kuvauksiin. Eniten verkkoartikkeleita Korkeasaaresta julkaisivat Helsingin Sanomat (158 kpl), Helsingin Kaupunki (62), Yle Uutiset (57) ja MTV.fi (43).

18.1.2016

Mediaa eniten kiinnostaneet aiheet olivat verkkomediaosumien perusteella karhujen talviuni (70 osumaa), amurinleopardin pentu ja ohjeet äkäisistä valkoposkihanhista selviytymiseen (molemmat yli 40 osumaa), nokeentuneen lehtopöllön selviytymistarina ja kuuttien vapautus mereen (molemmat yli 30 osumaa). Kaikki olivat aiheita, joista tiedotettiin kuvien ja videoiden kera. Vuoden suosituimmassa videossa kylvetettiin ja föönattiin nokista lehtopöllöä villieläinsairaalassa ja video keräsi 18 490 katsojaa.

Kasvavan mediayhteistyön myötä henkilöstölle järjestettiin koulutusta mediassa esiintymisen tueksi. Koko henkilöstö osallistui luentomuotoiseen koulutukseen ja toistuvasti median parissa työskentelevät osallistuivat käytännönläheisempään intensiivikoulutukseen.

Korkeasaari.fi –sivustoa käytetään entistä aktiivisemmin ja liikenteestä jo valtaosa (55%) tulee mobiililaitteilta. Kaikissa Korkeasaaren sosiaalisen median kanavissa (Facebook, Instagram, YouTube, Twitter) oli havaittavissa selkeää kasvua.

Luontokoulutoiminta

Vuonna 2015 luontokoulu toimi väliaikaistiloissa ja ohjelmatarjonta sopeutettiin käytettävissä oleviin tiloihin. Opetusviraston opetussuunnitelmassa 2014–2015 painotetaan koulujen ulkopuolella tapahtuvaa elämyksellistä oppimista ja Korkeasaaren kiinnostavuus oppimisympäristönä onkin kasvussa.

Helsingiläisten peruskoulujen alaluokille (3.-6. luokka) järjestettiin yhteensä 35 luontokoulupäivää. Teemoina olivat Elämää lumen ja jään maassa, ja Päivä etologina. Yläluokille (7.-9. luokka) oli tarjolla uhanalaisuusteemaista, mobiilipohjaista ja pelillistä luontokouluohjelmaa.

Keväällä Vesalan yläasteen (opettaja Kirsi Arino) ja Elisan kanssa toteutettiin tutkimusprojekti, jossa 8. luokan valinnaisen biologian ryhmä suoritti viikon mittaisen etologisen tutkimuksen tarkkailemalla nettikameroiden ja mobiililaitteiden avulla valkopääsakeja, pikkumangusteja ja lumileopardeja.

Varsinaisten luontokoulupäivien lisäksi Luontokoulu Arkin vuoden 2015 toimintaan kuuluivat helsinkiläisten esikoulujen ahmaviikot helmi-maaliskuussa (11 ryhmää), uusimaalaisten yläluokkien ja lukioiden Koululaiskonferenssi-tapahtuma ilmastonmuutos-teemalla huhtikuussa (3 päivää, 186 osallistujaa 19 koulusta), toukokuun ohjattu luokkaretkiohjelma Tutkimusretki Korkeasaareen (83 luokkaa), Koulujen Korkeasaaripäivä syyskuun lopulla (23.9.) keräsi ympäristökasvatukselliselle syysretkelle 52 koululuokkaa eteläsuomalaisista kouluista.

18.1.2016

Elokuussa vietettiin Suomen luonnon viikkoa tarjoamalla kouluille omatoimiohjelmia ja syyskuussa (15.9.) yhteistyössä Harakan luontokeskuksen kanssa järjestettiin toistamiseen Itämeren ihmetellen -koululaistapahtuma.

Korkeasaari järjesti oman ilmastokonferenssin RuutiExpon yhteydessä 5.11. Kaupungintalolla. Kyseessä oli helsinkiläisten koulujen ympäristöryhmäläisille suunnattu tapahtuma Itämeren luonnosta ja sen suojelusta. Yhteistyökumppaneina toimivat Opetusvirasto, Greenpeace, UFF, Ilmastoinfo, HELEN ja Ruokatieto. Konferenssi edisti yhteistyötä ja verkostoitumista ympäristö- ja ilmasto-kasvatustoimijoiden kesken.

Kesä- ja elokuussa järjestettiin kolme kolmen päivän mittaista ympäristö- ja eläinaiheista kesäleiriä lapsille. Tukikohtana toimi Isoisän torppa ja sen ympäröimä Syötävä puisto Mustikkamaan puolella.

Ympäristökasvattajat toimivat Suomen Luonto- ja ympäristökoulujen liiton (LYKKY) hallituksen varapuheenjohtajana ja Suomen ympäristökasvatuksen seuran (SYKSE) hallituksen puheenjohtajana. Luontokoulu Arkille on myönnetty LYKE-verkoston luonto- ja ympäristöasioita ja kestävästä kehityksestä edistävän kehittämiskeskuksen sertifikaatti. Korkeasaari kuuluu pääkaupunkiseudun luonto- ja ympäristökoulujen sekä muiden ympäristökasvatustoimijoiden yhteistyötä edistävään Pääsky-verkostoon.

VII RAKENTAMINEN JA YMPÄRISTÖ

Vuonna 2015 valmistuneita rakennustöitä olivat luontokoulu ja valvojen sosiaalitalat kylttipajan alakertaan. Apinalinnan julkisivu remontoitiin kokonaan ja karhulinnan julkisivua kunnostettiin, konttorirakennuksen vanha tiilipiippu ja lauttarannan paviljongin katto korjattiin. Aluevalaistusta lisättiin saaren pohjois- ja etelärannan reiteille. Myskitarhan pohja kunnostettiin. Rehukeittiön kylmiöiden uusimisen suunnittelu aloitettiin.

Yleissuunnittelun osalta valmistuivat tarveselvitykset kahdeksasta eri osa-alueesta ja Suomi-alueen suunnittelua jatkettiin. Suomi-alue on tarkoitus toteuttaa vuodeksi 2017. Muiden alueiden toteutus on pidemmällä tulevaisuudessa.

IV HENKILÖSTÖ

Korkeasaaren eläintarhan henkilökunta

Korkeasaaren eläintarhassa on 73 vakanssia, mutta erityisesti vilkkaan kesäsesongin aikana työntekijöiden määrä nousee noin 110 henkilöön. Kausityöntekijöiden määrä kesäsesongin aikana on laskenut hieman aikaisemmista vuosista.

18.1.2016

Vuoden 2015 talousarvioehdotuksen laatimisen yhteydessä Korkeasaaren eläintarha esitti kolme lisävakanssia, kahta vakanssia valvomoon ja yhtä myymäläpäällikön vakanssia. Kaupunginvaltuusto hyväksyi uudet vakanssit talousarvion hyväksymisen yhteydessä marraskuussa 2015.

Korkeasaaren eläintarhaa johtaa eläintarhan johtaja (Sanna Hellström). Korkeasaaren eläintarha jakautuu neljään yksikköön: hallintoyksikkö, eläintenhoitoyksikkö, kiinteistö- ja ympäristöhoitoyksikkö sekä markkinointi- ja asiakaspalveluyksikkö.

Hallintoyksikkö vastaa viraston yleishallinnosta, taloudesta, henkilöstöasioista ja päätöksenteosta sekä avustaa eläintarhan johtajaa ja yksiköitä niiden tarvitsemissa hallinnollisissa tukipalveluissa. Hallintotehtäviin kuuluu mm. sopimusasiat, yleis-, talous-, henkilöstö- ja tietohallinnosta huolehtiminen sekä eläintarhan johtajan avustaminen strategisessa suunnittelussa. Hallintoyksikössä työskentelevät suunnittelija, HR-suunnittelija, taloussuunnittelija, atk-asiantuntija, atk-tukihenkilö, turvallisuusasiantuntija, intendentti ja eläintarhalehtori. Hallintoyksikköä johtaa hallintopäällikkö (Johanna Holkeri-Kauppila).

Eläintenhoitoyksikkö vastaa eläintarhan lajistosta, sen ylläpidosta, kehittämisestä ja hyvinvoinnista sekä osallistuu luonnon biologisen monimuotoisuuden säilyttämiseen sekä koti- että ulkomailta. Eläintenhoitoyksikköä johtaa eläintenhoitoyksikön päällikkö (Nina Trontti), ja yksikössä työskentelee 2 kuraattoria, eläinlääkäri ja 33 eläintenhoitajaa.

Kiinteistö- ja ympäristöhoitoyksikkö vastaa eläintarhan ympäristön rakentamisesta ja kunnossapidosta sekä eläintarhatoiminnan piiriin kuuluvien kiinteistöjen, rakenteiden ja laitteiden kunnossapidosta. Yksikön tehtäviin kuuluu rakentamisen ja kunnossapidon lisäksi mm. kasvillisuudesta, jätteiden käsittelystä ja ympäristöraportoinnista huolehtiminen. Yksikköä johtaa kiinteistö- ja ympäristöhoitoyksikön päällikkö (Hanna Kurki), jonka alaisuudessa työskentelee kiinteistöinsinööri, neljä kiinteistöhoitajaa, kolme puutarhuria ja neljä aluehuoltomiestä.

Markkinointi- ja asiakaspalveluyksikkö vastaa eläintarhan asiakaspalvelun toimivuudesta sekä eläintarha- ja luontotietouden tarjoamisesta asiakkaille ja muille sidosryhmille. Yksikön tehtäviin kuuluu mm. viestintä, markkinointi, opastus, ympäristökasvatus, lipunmyynti, valvonta ja tapahtumien tuottaminen. Markkinointi- ja asiakaspalveluyksikköä johtaa markkinointipäällikkö (Susanna Silvonen), jonka lisäksi yksikössä työskentelevät markkinointisuunnittelija, kaksi ympäristökasvattajaa, tiedottaja, verkkosuunnittelija, graafinen suunnittelija, toimistos sihteeri, näyttelymestari/aluehuoltomies ja neljä eläintarhan hoitajaa. Yksikössä on vuoden mittaan työskennellyt 25 te-keskuksen asiakasta. TET-harjoittelijoita oli 6, muita harjoittelijoita 5 ja kausityöntekijöitä 9.

Henkilökuntatoiminta ja palkitseminen

Korkeasaaren koko henkilökunta kuuluu henkilöstökerhoon, joka järjestää erilaista virkistystoimintaa ja tapahtumia. Vuonna 2015 henkilöstökerho järjesti muun muassa grillausiltoja, pe-

18.1.2016

rinteisen kevätbrunssin, kesäkauden päättäneen Tirmoolin ja pikkujoulut. Henkilökunta osallistui myös Stadin soutuihin.

Korkeasaaren eläintarhassa käynnistettiin vuonna 2015 tulospalkkiojärjestelmän laatiminen vuodelle 2016 ja järjestelmä otetaan käyttöön jälleen vuonna 2016.

Osaamisen kehittäminen

Korkeasaaren vuoden 2015 koulutussuunnitelman tavoitteena oli parantaa työelämän laatua ja palvelutuotannon tuloksellisuutta Korkeasaassa. Keskeiset osaamisen kehittämiskohteet olivat: viestintä, asiakaspalvelu, eläinten hyvinvointi ja turvallisuus.

Henkilöstön osaamisen kehittämistarpeista keskusteltiin henkilökohtaisissa tulos- ja kehityskeskusteluissa. Henkilöstölle järjestettiin tarkoituksenmukaista koulutusta Korkeasaassa mm. työyhteisötaidoista, työturvallisuudesta ja eläinten hyvinvoinnista. Kansainvälisiin koulutuksiin osallistuneet jakoivat osaamistaan koko henkilökunnalle. Henkilökuntaa kannustettiin osallistumaan Oiva-akatemian järjestämiin koulutuksiin. Lisäksi työntekijät osallistuivat EAZA:n järjestämiin koulutuksiin.

VIII TALOUSTILANNE JA TUNNUSLUVUT

Korkeasaaren eläintarhan toimintakulut vuonna 2015 olivat 8,04 miljoonaa euroa. Palkat ja tilavuokrat muodostavat suurimman osan vuosittaisista kuluista. Eläinten rehuihin kulutettiin noin 220 000 euroa. Vuonna 2015 eläintarha keräsi toimintatuottoja noin 4,4 miljoonaa euroa. Tulot muodostuvat pääosin pääsymaksuista (n 3,6 miljoonaa euroa) sekä ravintoloiden ja kioskitilojen liikevaihtoperusteisista vuokratuloista (noin 578 000 euroa).

Helsingin kaupungin vuoden 2015 talousarviossa Korkeasaaren eläintarhalle on asetettu yksi sitova toiminnallinen tavoite, vuosittaisten aukiolotuntien määrä. Sitova tavoite 2793 tuntia toteutui ja jopa ylittyi, sillä vuonna 2015 aukiolotunteja oli yhteensä 2 809. Eläintarhan toimintaa ja suoritteita seurataan myös vuosittaisen kävijämäärän avulla. Vuonna 2015 Korkeasaassa vieraili 523 602 asiakasta ja eroa edellisen vuoden asiakasmääriin oli 7,87 %.

Kävijämäärä on vuosikymmenen suurin. Puolen miljoonan asiakkaan raja on ylitetty 2010-luvulla aiemmin vain kertaalleen. Vuoden vilkkain päivä oli Korkeasaaripäivä 4.10., jolloin aurinkoiselle sunnuntaille osunut ilmainen sisäänpääsy sai eläintarhan pullistelemaan liitoksissaan 17 000 kävijän ansiosta. Yli 8000 asiakkaan päiviä oli toukokuussa, heinäkuussa ja syyskuussa Kissojen Yössä. Vuoden hiljaisimpana päivänä tammikuussa Korkeasaassa samoili 13 asiakasta. Täysin asiakkaatonta päivää ei ollut.

18.1.2016

Korkeasaaren eläintarhan talousarviotavoitteiden ja suoritteiden toteutuminen:

Toteutuneet tunnusluvut	2014	2015
Suoritetaivoitteet: Kävijämäärätavoite 530 000 henkilöä	485 400	523 602
Tehokkuus/taloudellisuus: Toimintakate/asukas	5,56 €	5,69 €
Toiminnan laajuustiedot: Lajimäärä 170 kpl Pinta-ala	170 24	155 24
Voimavarat: Henkilöstön määrä 73	73	73
Sitova toiminnallinen tavoite: Aukiolotuntitavoite 2793 h	2843	2809

